

De omslag van het Europese landbouw- en plattelandsbeleid

Uit: Landwerk, tijdschrift voor de inrichting van het landelijk gebied, nr. 4, augustus 2003

De Raad voor het Landelijk Gebied heeft in mei dit jaar een briefadvies uitgebracht aan minister Veerman van LNV over de gevolgen van hervormingsvoorstellen van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). In de herfst publiceert de raad een meer uitgebreid advies over het Europees landbouw- en plattelandsbeleid.

In juni is de Landbouwrapraad tot overeenstemming gekomen over de wetgevingsvoorstellen, die eerder dit jaar waren gepubliceerd. De uiteindelijke resultaten betekenen een fundamentele omslag: steun is niet langer aan productievolume gekoppeld, wél aan maatschappelijke voorwaarden. Bovendien hebben lidstaten veel vrijheid van invulling gekregen. Dat geldt zowel voor de eerste pijler, het markt- en prijsbeleid, als de tweede pijler, het plattelandsbeleid.

De veranderingen in het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid zijn belangrijk voor de Nederlandse landbouw en het platteland. De keuzemogelijkheden die er zijn, zullen optimaal benut moeten worden. Dit vraagt bewuste keuzes door alle betrokkenen: het ministerie, het maatschappelijk middenveld en de boeren zelf. In zijn advies over de hervormingsvoorstellen van het GLB heeft de Raad voor het Landelijk Gebied aangegeven wat de koers moet zijn voor die keuzes: transitie naar een duurzame landbouw en versterking van het plattelandsbeleid, en dat met behulp van een vereenvoudigde en verbeterde systeem van uitvoering.

De landbouw heeft in Nederland alleen dan toekomst als die voldoet aan de maatschappelijke verwachtingen. De samenleving is niet meer afhankelijk van voedsel van eigen bodem en vraagt van de boer medeverantwoordelijkheid. Het vraagt moed, doorzettingsvermogen en creativiteit van de boer om met oog voor de continuïteit van zijn eigen bedrijf in te spelen op die verbrede maatschappelijke vraag. Samenwerkingsverbanden, zoals de agrarische natuurverenigingen, vervullen een belangrijke rol in het genereren van alternatieven en vinden van oplossingen. Die initiatieven moeten dan wel ondersteund worden door het ministerie van LNV. Het ministerie zou in een vroeg stadium in Brussel ruimte moeten scheppen voor het Nederlandse belang en het belang van de regio zoals al eerder betoogd in het advies 'LNV tussen Europa en de regio' (2000). Pro-actief opereren richting Brussel om ruimte te creëren voor de eigen invulling in Nederland, om vervolgens op creatieve wijze volgend te zijn bij de uitvoering, zo stelt de raad zich dat voor.

In het advies waar de raad momenteel aan werkt, krijgt de invulling van het Europees landbouw- en plattelandsbeleid voor de lange termijn aandacht. Meer informatie over het werk van de raad op het terrein van het EU landbouw- en plattelandsbeleid vindt u op de website van de raad.